Παύλος κλητὸς ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ 1 ἀδελφός, τῆ ἐκκλησία τοῦ θεοῦ τῆ οὐση ἐν Κορίνθω, ἡγιασμένοις ἐν χριστῷ 2 Ἰησοῦ, κλητοῖς ἀγίοις, σὺν πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ ἐν παντὶ τόπω, αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν: χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη 3 ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἐπὶ τῆ χάριτι τοῦ θεοῦ τῆ δοθείση 4 ὑμῖν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ 5 πάση γνώσει, καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν: ὥστε 6 ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἔως 8

¹ κλητός, called, summoned. ² Σωσθένης, ους, ό, Sosthenes. ³ Κόρινθος, ου, ή, Corinth. ⁴ άγιάζω, make holy, consecrate. ⁵ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ⁶ γνῶσις, εως, ή, wisdom, knowledge. ⁷ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ⁸ βεβαιόω, confirm, secure. ⁹ ύστερέω, lack, need. ¹⁰ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ¹¹ ἀπεκδέχομαι, await eagerly, expect eagerly. ¹² ἀποκάλυψις, εως, ή, revelation, unveiling.

τέλους, ἀνεγκλήτους έν τῆ ἡμέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. Πιστὸς ὁ 9 θεός, δι' οἱ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, 10 ἴνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ἢ ἐν ὑμῖν σχίσματα,³ ἦτε δὲ κατηρτισμένοι⁴ ἐν τῷ αὐτῷ νοῖ⁵ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ γνώμη.⁶ Ἐδηλώθη⁻ γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί 11 μου, ὑπὸ τῶν Χλόης,⁵ ὅτι ἔριδες² ἐν ὑμῖν εἰσιν. Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἔκαστος 12 ὑμῶν λέγει, Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, Ἐγὼ δὲ Ἀπολλώ,¹⁰ Ἐγὼ δὲ Κηφᾶ,¹¹ Ἐγὼ δὲ χριστοῦ. Μεμέρισται¹² ὁ χριστός; Μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ 13 ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, εἰ 14 μὴ Κρίσπον¹³ καὶ Γάϊον:¹⁴ ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβάπτισα. 15 Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ¹⁵ οἶκον: λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα.

¹ ἀνέγκλητος, above reproach, blameless. ² κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ³ σχίσμα, τος, τό, tear, division. ⁴ καταρτίζω, mend, fit. ⁵ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ⁶ γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion. ⁷ δηλόω, show, make clear. ⁸ χλόη, ης, ἡ, fresh growth, grass. ⁹ ἔρις, ιδος, ἡ, strife, contention. ¹⁰ Ἀπολλώς, ὁ, Apollos. ¹¹ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ¹² μερίζω, divide, part. ¹³ Κρίσπος, ου, ὁ, Crispus. ¹⁴ Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ¹⁵ Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ, Stephanas.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 1:17

Οὐ γὰρ ἀπέστειλέν με χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι: οὐκ ἐν σοφία 17 λόγου, ἵνα μὴ κενωθῆ 1 ὁ σταυρὸς 2 τοῦ χριστοῦ.

Ό λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ² τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία³ ἐστίν, τοῖς δὲ 18 σωζομένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστιν. Γέγραπται γάρ, Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν 19 σοφῶν,⁴ καὶ τὴν σύνεσιν⁵ τῶν συνετῶν⁶ ἀθετήσω.⁻ Ποῦ σοφός;⁴ Ποῦ 20 γραμματεύς; Ποῦ συζητητὴςϐ τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανεν³ ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; Ἐπειδὴ¹⁰ γὰρ ἐν τῇ σοφία τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ 21 κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν θεόν, εὐδόκησεν¹¹ ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας³ τοῦ κηρύγματος¹² σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. Ἐπειδὴ¹⁰ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσιν, 22 καὶ ελληνες¹³ σοφίαν ζητοῦσιν: ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν χριστὸν ἐσταυρωμένον, 23 Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον,¹⁴ ελλησιν¹³ δὲ μωρίαν:³ αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς,¹⁵ 24 Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλησιν,¹³ χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν. Ότι τὸ 25

¹ κενόω, empty, make void. ² σταυρός, οῦ, ό, cross. ³ μωρία, ας, ἡ, foolishness, folly. ⁴ σοφός, wise. ⁵ σύνεσις, εως, ἡ, understanding, insight. ⁶ συνετός, intelligent, clever. ⁷ ὰθετέω, reject, annul. ⁸ συζητητής, οῦ, ὁ, disputer, debater. ⁹ μωραίνω, make foolish, make tasteless. ¹⁰ ἐπειδή, since, because. ¹¹ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ¹² κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ¹³ Έλλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁴ σκάνδαλον, ου, τό, cause of stumbling, snare. ¹⁵ κλητός, called, summoned.

μωρὸν τοῦ θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν.

Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοί κατὰ σάρκα, οὐ 26 πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς: ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ 27 θεός, ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνη: καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεός, ἵνα καταισχύνη τὰ ἰσχυρά: καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ 28 ἐξουθενημένα ὁ ἐξελέξατο ὁ θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήση: 29 ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν 30 χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἀγιασμός, ἐν καὶ ἀπολύτρωσις: ὅνα, καθὼς γέγραπται, Ὁ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω. 31

μωρός, foolish, stupid. ² σοφός, wise. ³ ἀσθενής, weak, infirm. ⁴ ἰσχυρός, strong, mighty. ⁵ κλῆσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ⁶ εὐγενής, noble, high-born. ⁷ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁸ καταισχύνω, put to shame, shame.
 ⁹ ἀγενής, base, low. ¹⁰ ἐξουθενέω, despise, ignore. ¹¹ καταργέω, make ineffective, abolish. ¹² ἀγιασμός, οῦ, ὁ, consecration, holiness. ¹³ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance.

Κάγω ἐλθων πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας 2 καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ θεοῦ. Οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν 2 ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν χριστόν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. Καὶ ἐγω ἐν ἀσθενείᾳ 3 καὶ ἐν φόβω καὶ ἐν τρόμω πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ 4 κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως: ἴνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ἦ ἐν σοφία ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει θεοῦ.

Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις: σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν 6 ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου, τῶν καταργουμένων: ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν 7 θεοῦ ἐν μυστηρίω, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἡν προώρισεν ὁ θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν: ἡν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν: εἰ 8 γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἄν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν: ἀλλὰ καθὼς 9

¹ ὑπεροχή, ῆς, ἡ, superiority, authority. ² καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ³ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ⁴ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁵ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ⁶ κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ⁻πειθός, persuasive. ⁶ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ⁶ ἀπόδειξις, εως, ἡ, proof, demonstration. ¹¹ τέλειος, complete, perfect. ¹¹ καταργέω, make ineffective, abolish. ¹² μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ¹³ ἀποκρύπτω, hide, conceal. ¹⁴ προορίζω, predetermine, foreordain.

γέγραπται, Ά όφθαλμὸς οὐκ εἶδεν, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν, καὶ ἐπὶ καρδίαν άνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Ἡμῖν δὲ ὁ θεὸς 10 ἀπεκάλυψεν διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ: τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐρευνᾳ, καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ. Τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα 11 τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; Οὕτως καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ. Ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ 12 τοῦ θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν. Ἡ καὶ λαλοῦμεν, οὐκ 13 έν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς πνεύματος ἁγίου, πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες. Ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται 14τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ: μωρία 10 γὰρ αὐτῷ ἐστιν, καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς 11 ἀνακρίνεται. 12 Ο δὲ πνευματικὸς 7 ἀνακρίνει 12 μὲν πάντα, αὐτὸς 15 δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. 12 Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν 13 κυρίου, ὃς συμβιβάσει 14 16

¹ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ² ἐρευνάω, search diligently. ³ βάθος, ους, τό, depth, deep. ⁴ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁵ διδακτός, instructed, taught. ⁶ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ⁷ πνευματικός, spiritual. ⁸ συγκρίνω, combine, compare. ⁹ ψυχικός, natural, wordly-minded. ¹⁰ μωρία, ας, ἡ, foolishness, folly. ¹¹ πνευματικός, spiritually, in a spiritual manner. ¹² ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹³ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹⁴ συμβιβάζω, hold together, instruct.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 3:2

αὐτόν; Ἡμεῖς δὲ νοῦν τριστοῦ ἔχομεν.

Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην ὑμῖν λαλῆσαι ὡς πνευματικοῖς, αλλ' ὡς 3σαρκικοῖς, 3 ως νηπίοις 4 ἐν χριστῷ. Γάλα 5 ὑμᾶς ἐπότισα, 6 καὶ οὐ βρῶμα: 7 οὔπω 8 2 γὰρ ἐδύνασθε, ἀλλ' οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε: ἔτι γὰρ σαρκικοί³ ἐστε: ὅπου γὰρ ἐν 3 ύμῖν ζῆλος καὶ ἔρις 10 καὶ διχοστασίαι, οὐχὶ σαρκικοί 3 ἐστε, καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε; Όταν γὰρ λέγη τις, Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἕτερος δέ, 4 Έγὼ Ἀπολλώ, 12 οὐχὶ σαρκικοί 3 ἐστε; Τίς οὖν ἐστιν Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλώς, 12 5 άλλ' ἢ διάκονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστω ως ὁ κύριος ἔδωκεν; Ἐγω 6 ἐφύτευσα, 13 Ἀπολλως 12 ἐπότισεν, 6 ἀλλ' ὁ θεὸς ηὔξανεν. 14 14 12 Οστε οὔτε ὁ φυτεύων 7 ἐστίν τι, οὔτε ὁ ποτίζων, αλλ' ὁ αὐξάνων θεός. Ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ ποτίζων 8 ἕν εἰσιν: ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν $^{^{15}}$ λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. $^{^{16}}$ Θεοῦ 9 γάρ ἐσμεν συνεργοί: 17 θεοῦ γεώργιον, 18 θεοῦ οἰκοδομή 19 ἐστε.

¹ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ² πνευματικός, spiritual. ³ σαρκικός, fleshly, carnal. ⁴ νήπιος, infant, child. ⁵ γάλα, γαλακτος, τό, milk. ⁶ ποτίζω, give drink to, cause to drink. ⁷ βρώμα, τος, τό, food, food of any kind. ⁸ οὖπω, not yet. ⁹ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁰ ἔρις, ιδος, ἡ, strife, contention. ¹¹ διχοστασία, ας, ἡ, dissension, division. ¹² Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ¹³ φυτεύω, plant. ¹⁴ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁵ μισθός, οῦ, ὁ, wages, reward. ¹⁶ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹⁷ συνεργός, οῦ, ὁ, fellow worker. ¹⁸ γεώργιον, ου, τό, cultivated land, field. ¹⁹ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification.

Κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς¹ ἀρχιτέκτων² θεμέλιον³ 10 τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ.⁴ "Εκαστος δὲ βλεπέτω πῶς ἐποικοδομεῖ.⁴ 11 Θεμέλιον³ γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον,⁵ ὅς ἐστιν Ἰησοῦς χριστός. Εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ⁴ ἐπὶ τὸν θεμέλιον³ τοῦτον χρυσόν,⁶ 12 ἄργυρον,⁻ λίθους τιμίους,⁶ ξύλα,² χόρτον,⁰ καλάμην,¹¹ ἑκάστου τὸ ἔργον 13 φανερὸν¹² γενήσεται: ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει,¹³ ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται:¹⁴ καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν¹⁵ ἐστιν τὸ πῦρ δοκιμάσει.¹6 Εἴ τινος τὸ ἔργον μένει ὁ 14 ἐποικοδόμησεν,⁴ μισθὸν¹⁻ λήψεται. Εἴ τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται,¹8 15 ζημιωθήσεται:¹⁰ αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός.

Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ οἰκεῖ²⁰ ἐν ὑμῖν; Εἴ τις τὸν 16 ναὸν τοῦ θεοῦ φθείρει,²¹ φθερεῖ²¹ τοῦτον ὁ θεός: ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἄγιός ἐστιν,

¹σοφός, wise. ²ἀρχιτέκτων, ονος, ὁ, master builder. ³θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ⁴ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ⁵ κεῖμαι, lie, be laid. ⁶χρυσός, οῦ, ὁ, gold, anything made of gold. ⁷ἄργυρος, ου, ὁ, silver, silver as a metal. ⁸τίμιος, precious, honorable. ⁹ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹⁰χόρτος, ου, ὁ, grass, hay. ¹¹ καλάμη, ης, ἡ, stubble, straw. ¹² φανερός, manifest, apparent. ¹³δηλόω, show, make clear. ¹⁴ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ¹⁵ ὁποῖος, what sort of, what kind of. ¹⁶δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁷ μισθός, οῦ, ὁ, wages, reward. ¹⁸ κατακαίω, burn up, consume entirely. ¹⁹ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon. ²⁰οἰκέω, inhabit, dwell. ²¹ φθείρω, destroy, corrupt.

οἵτινές ἐστε ὑμεῖς.

Μηδεὶς ἑαυτὸν ἑξαπατάτω: ἐἴ τις δοκεῖ σοφὸς ² εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, 18 μωρὸς ³ γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός. ⁴ Ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία ¹ 19 παρὰ τῷ θεῷ ἐστιν. Γέγραπται γάρ, Ὁ δρασσόμενος ἡ τοὺς σοφοὺς ² ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν. Καὶ πάλιν, Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς πῶν σοφῶν, 20 ὅτι εἰσὶν μάταιοι. Ἦπο μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις: πάντα γὰρ ὑμῶν 21 ἐστιν, εἴτε Παῦλος, εἴτε ἀπολλώς, εἴτε Κηφᾶς, ἱο εἴτε κόσμος, εἴτε ζωἡ, εἴτε 22 θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα, ἱὶ εἴτε μέλλοντα: πάντα ὑμῶν ἐστιν, ὑμεῖς δὲ χριστοῦ, 23 χριστὸς δὲ θεοῦ.

¹ ἐξαπατάω, seduce wholly, deceive. 2 σοφός, wise. 3 μωρός, foolish, stupid. 4 μωρία, ας, ή, foolishness, folly. 5 δράσσομαι, catch, seize. 6 πανουργία, ας, ή, cleverness, craftiness. Trickery. 7 διαλογισμός, οῦ, ὁ, reasoning, questioning. 8 μάταιος, vain, useless. 9 Απολλώς, ὁ, Apollos. 10 Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. 11 ἐνίστημι, be present, place in or upon.

Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας¹ χριστοῦ καὶ οἰκονόμους² 4 μυστηρίων³ θεοῦ. Ὁ δὲ λοιπόν, ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις,² ἴνα πιστός τις 2 εὑρεθῆ. Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν⁴ ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ,⁵ ἢ ὑπὸ 3 ἀνθρωπίνης⁶ ἡμέρας: ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω.⁵ Οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ 4 σύνοιδα,⁻ ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι: ὁ δὲ ἀνακρίνων⁵ με κύριός ἐστιν. 5 Ὅστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἔως ἄν ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φωτίσει⁶ τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους, καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς¹⁰ τῶν καρδιῶν: καὶ τότε ὁ ἔπαινος¹¹ γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ.

Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα¹² εἰς ἐμαυτὸν καὶ Ἀπολλω¹³ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν 6 ἡμῖν μάθητε¹⁴ τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν,¹⁵ ἵνα μὴ εἶς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυσιοῦσθε¹⁶ κατὰ τοῦ ἑτέρου. Τίς γάρ σε διακρίνει;¹⁷ Τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; 7 Εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών; "Ηδη κεκορεσμένοι¹⁸ ἐστέ, ἤδη 8

¹ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ² οἰκονόμος, ου, ὁ, manager, steward. ³ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁴ ἐλάχιστος, least, smallest. ⁵ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁶ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings.
 ⁷ σύνοιδα, know, be conscious of. ⁸ φωτίζω, give light, enlighten. ⁹ κρυπτός, hidden, secret. ¹⁰ βουλή, ῆς, ἡ, counsel, purpose. ¹¹ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ¹² μετασχηματίζω, transform, disguise. ¹³ Ἀπολλώς, ὁ,
 Apollos. ¹⁴ μανθάνω, learn, ascertain. ¹⁵ φρονέω, think, judge. ¹⁶ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ¹⁷ διακρίνω, discriminate, judge. ¹⁸ κορέννυμι, satiate, fill.

ἐπλουτήσατε, χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε: καὶ ὄφελόν γε¹ ἐβασιλεύσατε, τνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν. Δοκῶ γὰρ ὅτι ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους 9 ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους: ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλοις, καὶ ἀνθρώποις. Ἡμεῖς μωροί διὰ χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν 10 χριστῷ: ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί: ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. Ἡ 11 Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν, καὶ διψῶμεν, καὶ γυμνητεύομεν, καὶ κολαφιζόμεθα, καὶ ἀστατοῦμεν, καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις 12 χερσίν: λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν: διωκόμενοι ἀνεχόμεθα: 13 βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν: ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα ἐ⁴ ἔως ἄρτι.

¹πλουτέω, be rich, become rich. ² βασιλεύω, reign, rule. ³ δφελον, would that (used to express a fruitless wish) ⁴γέ, indeed, at least. ⁵ συμβασιλεύω, rule (as king) with someone. ⁶ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ⁷ ἐπιθανάτιος, condemned to death. ⁸ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ⁹ μωρός, foolish, stupid. ¹⁰ φρόνιμος, prudent, wise. ¹¹ ἀσθενής, weak, infirm. ¹² ἰσχυρός, strong, mighty. ¹³ ἔνδοξος, honored, glorious. ¹⁴ ἄτιμος, without honor, dishonored. ¹⁵ πεινάω, hunger, am hungry. ¹⁶ διψάω, thirst, thirst for. ¹⁷ γυμνητεύω, am poorly clad. ¹⁸ κολαφίζω, strike with the fist, treat roughly. ¹⁹ ἀστατέω, be unsettled, be homeless. ²⁰ κοπιάω, toil, labor. ²¹ λοιδορέω, abuse, revile. ²² ἀνέχομαι, endure, bear with. ²³ περικάθαρμα, τος, τό, dirt, refuse. ²⁴ περίψημα, τος, τό, dirt, dregs.

Οὐκ ἐντρέπων¹ ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ.² Ἑὰν 14 γὰρ μυρίους³ παιδαγωγοὺς⁴ ἔχητε ἐν χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας: ἐν γὰρ χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, 16 μιμηταί⁵ μου γίνεσθε. Διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον,⁴ ὅς ἐστιν τέκνον μου 17 ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ, ὅς ὑμᾶς ἀναμνήσει⁻ τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ⁵ ἐν πάση ἐκκλησίᾳ διδάσκω. Ὠς μὴ ἐρχομένου δέ 18 μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν² τινες. Ἐλεύσομαι δὲ ταχέως¹⁰ πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ 19 κύριος θελήση, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων,² ἀλλὰ τὴν δύναμιν. Οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει. Τί θέλετε; Ἐν 20 ῥάβδῳ¹¹ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπη πνεύματί τε πραότητος;¹²

¹ ἐντρέπω, turn about, reverence. ² νουθετέω, admonish, exhort. ³ μυρίοι, ten thousand, innumerable. ⁴ παιδαγωγός, οῦ, ὁ, tutor, guardian. ⁵ μιμητής, οῦ, ὁ, imitator. ⁶ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁷ ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ⁸ πανταχοῦ, everywhere. ⁹ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ¹⁰ ταχέως, quickly, soon. ¹¹ ῥάβδος, ου, ἡ, staff, rod. ¹² πραΰτης, mildness, gentleness.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 5:2

"Ολως 1 ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, 2 καὶ τοιαύτη πορνεία, 2 ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν 5 ονομάζεται, δόστε γυναϊκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν. Καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι 2 έστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, τνα ἐξαρθῆ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τούτο ποιήσας. Έγω μὲν γὰρ ως ἀπων 7 τῷ σώματι παρων 8 δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη 3 κέκρικα ώς παρών, $^{\$}$ τὸν οὕτως τοῦτο κατεργασάμενον, $^{?}$ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ 4 κυρίου ήμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σὺν τῆ δυνάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ 5 Σ ατανᾶ εἰς ὄλεθρον $^{^{10}}$ τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῆ ἐν τῆ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Οὐ καλὸν τὸ καύχημα 11 ὑμῶν. Οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη 12 ὅλον τὸ 6 φύραμα 13 ζυμοῖ; 14 Ἐκκαθάρατε 15 τὴν παλαιὰν 16 ζύμην, 12 ἵνα ἦτε νέον 17 φύραμα, 13 7καθώς ἐστε ἄζυμοι. 18 Καὶ γὰρ τὸ Πάσχα 19 ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη 20 χριστός: 8ώστε ἑορτάζωμεν, 21 μὴ ἐν ζύμη 12 παλαι 16 μηδὲ ἐν ζύμη 12 κακίας 22 καὶ πονηρίας,

¹ ὅλως, altogether, completely. ²πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ³ ὀνομάζω, name, give a name to. ⁴ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ⁵ πενθέω, mourn, lament. ⁶ ἔξαίρω, remove, drive away. ⁷ ἄπειμι, go away, depart. ⁸πάρειμι, be present, have arrived. ⁹ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁰ ὅλεθρος, ου, ὁ, destruction, death. ¹¹ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹² ζύμη, ης, ἡ, leaven, ferment. ¹³ φύραμα, τος, τό, that which is mixed, lump. ¹⁴ ζυμόω, leaven, ferment. ¹⁵ ἐκκαθαίρω, cleanse thoroughly, clean out. ¹⁶ παλαιός, old, ancient. ¹⁷ νέος, new, young. ¹⁸ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ¹⁹ πάσχα, τό, passover, passover feast. ²⁰ θύω, sacrifice, kill. ²¹ ἐορτάζω, celebrate a feast, keep a feast. ²² κακία, ας, ἡ, malice, evil. ²³ πονηρία, ας, ἡ, iniquity, wickedness.

άλλ' ἐν ἀζύμοις¹ εἰλικρινείας² καὶ ἀληθείας.

"Έγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις: καὶ οὐ πάντως 9 τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις, ἢ ἄρπαξιν, ἢ ἐἰδωλολάτραις: ἐπεὶ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν. Νῦν δὲ ἔγραψα 11 ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι, ἐἀν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ἢ πόρνος, ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοίδορος, ἢ μέθυσος, ἢ ἄρπαξ: τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. Ἡ Τί γάρ μοι καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; Οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς 12 κρίνετε; Τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρινεῖ. Καὶ ἐξαρεῖτε ὁ τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

Τολμ \tilde{a}^{17} τις ὑμῶν, πρᾶγμ a^{18} ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, 19 6 καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἀγίων; Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἄγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσιν; Καὶ εἰ ἐν 2 ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί 20 ἐστε κριτηρίων 21 ἐλαχίστων; 22 Οὐκ οἴδατε ὅτι 3

¹ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ² εἰλικρίνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ³ ἐπιστολή, ῆς, ἡ, letter, dispatch. ⁴ συναναμίγνυμι, associate with, mingle. ⁵ πόρνος, ου, ὁ, fornicator, immoral person. ⁶ πάντως, altogether, by all means. ⁷ πλεονέκτης, ου, ὁ, covetous or greedy person. ⁸ ἄρπαξ, ravenous, rapacious. ⁹ εἰδωλολάτρης, ου, ὁ, image worshiper, idolater. ¹⁰ ἐπεί, when, since. ¹¹ ὀνομάζω, name, give a name to. ¹² λοίδορος, ου, ὁ, reviler, abusive person. ¹³ μέθυσος, ου, ὁ, drunkard. ¹⁴ συνεσθίω, eat with. ¹⁵ ἔσω, within, inside. ¹⁶ ἐξαίρω, remove, drive away. ¹⁷ τολμάω, dare, endure. ¹⁸ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ¹⁹ ἄδικος, unjust, unrighteous. ²⁰ ἀνάξιος, unworthy, incompetent. ²¹ κριτήριον, ου, τό, law court, tribunal. ²² ἐλάχιστος, least, smallest.

άγγέλους κρινοῦμεν; Μήτι 1 γε 2 βιωτικά; 3 Βιωτικὰ 3 μὲν οὖν κριτήρια 4 ἐὰν ἔγητε, 4 τοὺς ἐξουθενημένους 5 ἐν τῆ ἐκκλησία, τούτους καθίζετε. Πρὸς ἐντροπὴν 6 ὑμῖν 5 λέγω. Οὕτως οὐκ ἔνι 7 ἐν ὑμῖν σοφὸς 8 οὐδὲ εἶς, ὃς δυνήσεται διακρῖναι 9 ἀνὰ 10 μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ 6 ἀπίστων; 11 "Ηδη μὲν οὖν ὅλως 12 ήττημα 13 ὑμῖν ἐστιν, ὅτι κρίματα 14 ἔχετε μεθ' 7 έαυτῶν. Δ ιὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; Δ ιὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; δ Άλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε¹⁵ καὶ ἀποστερεῖτε, 16 καὶ ταῦτα ἀδελφούς. "Η οὐκ οἴδατε 9 ότι ἄδικοι 17 βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν; 18 Μὴ πλανᾶσθε: οὔτε πόρνοι, 19 οὔτε εἰδωλολάτραι, 20 οὔτε μοιχοί, 21 οὔτε μαλακοί, 22 οὔτε ἀρσενοκοῖται, 23 οὔτε 10πλεονέκται, 24 οὔτε κλέπται, 25 οὔτε μέθυσοι, 26 οὖ λοίδοροι, 27 οὖχ ἄρπαγες, 28 βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. Καὶ ταῦτά τινες ἦτε: ἀλλὰ 11 ἀπελούσασθε,²⁹ ἀλλὰ ἡγιάσθητε,³⁰ ἀλλ' ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου

¹ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ² γέ, indeed, at least. ³ βιωτικός, matter of daily life, life. ⁴ κριτήριον, ου, τό, law court, tribunal. ⁵ ἔξουθενέω, despise, ignore. ⁶ ἐντροπή, ῆς, ἡ, shame, humiliation. ⁷ ἔνι, there is in, is present. ⁸ σοφός, wise. ⁹ διακρίνω, discriminate, judge. ¹⁰ ἀνά, upwards, upon. ¹¹ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹² ὅλως, altogether, completely. ¹³ ἤττημα, τος, τό, loss, failure. ¹⁴ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ¹⁵ ἀδικέω, do wrong, harm. ¹⁶ ἀποστερέω, defraud, deprive of. ¹⁷ ἄδικος, unjust, unrighteous. ¹⁸ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹⁹ πόρνος, ου, ό, fornicator, immoral person. ²⁰ είδωλολάτρης, ου, ό, image worshiper, idolater. ²¹ μοιχός, οῦ, ὁ, adulterer. ²² μαλακός, soft, effeminate. ²³ ἀρσενοκοίτης, ου, ό, male engaging in same-sex sexual activity. ²⁴ πλεονέκτης, ου, ό, covetous or greedy person. ²⁵ κλέπτης, ου, ό, thief. ²⁶ μέθυσος, ου, ό, drunkard. ²⁷ λοίδορος, ου, ό, reviler, abusive person. ²⁸ ἄρπαξ, ravenous, rapacious. ²⁹ ἀπολούω, wash off, wash away. ³⁰ ἀγιάζω, make holy, consecrate.

Ἰησοῦ, καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

Πάντα μοι ἔξεστιν, άλλ' οὐ πάντα συμφέρει: πάντα μοι ἔξεστιν, άλλ' οὐκ ἐγὼ 12έξουσιασθήσομαι² ύπό τινος. Τὰ βρώματα³ τῆ κοιλία, καὶ ἡ κοιλία τοῖς 13 βρώμασιν: δ δε θεός καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. Τὸ δε σῶμα οὐ τῆ πορνεία, αλλά τῷ κυρίῳ, καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι: ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύριον 14 ἤγειρεν καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ 7 διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα 15ύμων μέλη χριστοῦ ἐστιν; Ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη ; Μὴ γένοιτο. Οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῆ πόρνη εν σῶμά ἐστιν; 16 "Εσονται γάρ, φησίν, οί δύο εἰς σάρκα μίαν. Ὁ δὲ κολλώμενος τῷ κυρίῳ ε̈ν 17 πνεῦμά ἐστιν. Φεύγετε 10 τὴν πορνείαν. Πᾶν ἁμάρτημα 11 δ ἐὰν ποιήση 18 ἄνθρωπος ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν: ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα άμαρτάνει. "Η οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός 19

¹ συμφέρω, bring together, it is profitable. ² ἐξουσιάζω, have authority over, master. ³ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ⁴ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ⁵ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁶ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ⁷ ἐξεγείρω, raise, raise up. ⁸ πόρνη, ης, ἡ, prostitute. ⁹ κολλάω, glue, cleave. ¹⁰ φεύγω, flee, escape. ¹¹ ἀμάρτημα, τος, τό, sin, fault. ¹² ἐκτός, aside from, besides. ¹³ πορνεύω, commit fornication, fornicate.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 6:20

ἐστιν, οὖ ἔχετε ἀπὸ θεοῦ; Καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν, ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς: 20 δοξάσατε δὴ 1 τὸν θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἄτινά ἐστιν τοῦ θεοῦ.

Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἄπτεσθαι. Διὰ δὲ τὰς 7 πορνείας² ἔκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω. Τῆ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν³ ἀποδιδότω: ὁμοίως δὲ καὶ 3 ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει,⁴ ἀλλ' ὁ ἀνήρ: 4 ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει,⁴ ἀλλ' ἡ γυνή. Μὴ 5 ἀποστερεῖτε⁵ ἀλλήλους, εἰ μήτι⁴ ἄν ἐκ συμφώνου⁻ πρὸς καιρόν, ἵνα σχολάζητε⁵ τῆ νηστείᾳ³ καὶ τῆ προσευχῆ, καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχησθε, ἵνα μὴ πειράζη ὑμᾶς ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν¹⁰ ὑμῶν. Τοῦτο δὲ λέγω κατὰ 6 συγγνώμην,¹¹ οὐ κατ' ἐπιταγήν.¹² Θέλω γὰρ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ 7

¹ δή, also, indeed. ²πορνεία, ας, ή, fornication, idolatry. ³ εὕνοια, ας, ή, favor, affection. ⁴ ἑξουσιάζω, have authority over, master. ⁵ ἀποστερέω, defraud, deprive of. ⁶ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁷ σύμφωνος, attuned to, harmonious. ⁸ σχολάζω, devote oneself to, be unoccupied. ⁹ νηστεία, ας, ή, fasting, fast. ¹⁰ ἀκρασία, ας, ή, lack of self-control, self-indulgence. ¹¹ συγγνώμη, ης, ή, concession, indulgence. ¹² ἐπιταγή, ής, ή, command, commandment.

έμαυτόν: ἀλλ' ἔκαστος ἴδιον χάρισμα¹ ἔχει ἐκ θεοῦ, ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ οὕτως.

Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις 2 καὶ ταῖς χήραις, 3 καλὸν αὐτοῖς ἐστιν ἐὰν μείνωσιν ὡς κάγώ. 8 Εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν: κρεῖσσον γάρ ἐστιν γαμῆσαι ἢ 9 πυροῦσθαι. Τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν παραγγέλλω, οὐκ ἐγώ, ἀλλ' ὁ κύριος, 10γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι: ἐἀν δὲ καὶ χωρισθῆ, μενέτω ἄγαμος, ἢ 11 τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω – καὶ ἀνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι. Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ 12 λέγω, οὐχ ὁ κύριος: εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, το καὶ αὐτὴ συνευδοκεῖ οἰκεῖν 12 μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν. Καὶ γυνὴ ἥτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, 10 καὶ 13αὐτὸς συνευδοκεῖ 11 οἰκεῖν 12 μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω αὐτόν. Ἡγίασται 13 γὰρ ο 14 άνὴρ ὁ ἄπιστος 10 ἐν τῆ γυναικί, καὶ ἡγίασται 13 ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος 10 ἐν τῷ ἀνδρί: ἐπεὶ ἀρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστιν, νῦν δὲ ἄγιά ἐστιν. Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος 15 χωρίζεται, χωριζέσθω. Οὐ δεδούλωται ό ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ έν τοῖς

¹ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ² ἄγαμος, ου, ἡ, unmarried. ³ χήρα, ας, ἡ, widow. ⁴ ἐγκρατεύομαι, exercise self-control. ⁵ γαμέω, marry. ⁶ κρείσσων, stronger, more excellent. ⁻ πυρόω, burn, am purified by fire. ⁵ χωρίζω, separate, depart. ⁰ καταλλάσσω, reconcile. ¹⁰ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹¹ συνευδοκέω, consent, approve. ¹² οἰκέω, inhabit, dwell. ¹³ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ¹⁴ ἐπεί, when, since. ¹⁵ δουλόω, enslave, bring under subjection. ¹⁶ ἀδελφή, ῆς, ἡ, sister.

τοιούτοις: ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ θεός. Τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα 16 σώσεις; "Η τί οίδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; Εἰ μὴ ἑκάστω ὡς ἐμέρισεν ὁ 17 θεός, ἕκαστον ώς κέκληκεν ὁ κύριος, οὕτως περιπατείτω. Καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι. 2 Περιτετμημένος τις ἐκλήθη; Μὴ 18 ἐπισπάσθω. Έν ἀκροβυστία τις ἐκλήθη; Μὴ περιτεμνέσθω. Ή περιτομή 19 ούδεν έστιν, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδεν ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν θεοῦ. 20 Έκαστος ἐν τῆ κλήσει 7 ἡ ἐκλήθη, ἐν ταύτη μενέτω. Δοῦλος ἐκλήθης; Μή σοι 21 μελέτω: ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι. ¹⁰ Ο γὰρ ἐν 22 κυρίω κληθεὶς δοῦλος, ἀπελεύθερος κυρίου ἐστίν: ὁμοίως καὶ ὁ ἐλεύθερος κληθείς, δοῦλός ἐστιν χριστοῦ. Τιμῆς ἠγοράσθητε: μὴ γίνεσθε δοῦλοι 23 άνθρώπων. Έκαστος ἐν ὧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ θεῷ.

¹ μερίζω, divide, part. ² διατάσσω, command, give orders to. ³ περιτέμνω, circumcise, circumcise. ⁴ ἐπισπάομαι, become uncircumcised. ⁵ ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ⁶ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ⁷ κλῆσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ⁸ μέλει, it is a care, it concerns. ⁹ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ¹⁰ χράομαι, use, make use of. ¹¹ ἀπελεύθερος, ου, ὁ, freedman.

Περὶ δὲ τῶν παρθένων $\frac{1}{2}$ ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ ἔχω: γνώμην δὲ δίδωμι ώς 25 ήλεημένος τη το κυρίου πιστὸς εἶναι. Νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ 26την ένεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπω τὸ οὕτως εἶναι. Δέδεσαι γυναικί; 27 Μὴ ζήτει λύσιν. Αέλυσαι ἀπὸ γυναικός; Μὴ ζήτει γυναῖκα. Ἐὰν δὲ καὶ γήμῃς, 28 ούχ ήμαρτες: καὶ ἐὰν γήμη ἡ παρθένος, ούχ ήμαρτεν. Θλίψιν δὲ τῆ σαρκὶ έξουσιν οί τοιοῦτοι: ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὁ καιρὸς 29 συνεσταλμένος: τὸ λοιπόν ἐστιν ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες δσιν: καὶ οἱ κλαίοντες, ὡς μὴ κλαίοντες: καὶ οἱ χαίροντες, ὡς μὴ χαίροντες: καὶ 30 οἱ ἀγοράζοντες, ὡς μὴ κατέχοντες: 2 καὶ οἱ χρώμενοι 3 τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὡς μὴ 31 καταχρώμενοι: 4 παράγει 5 γὰρ τὸ σχῆμα 6 τοῦ κόσμου τούτου. Θέλω δὲ ὑμᾶς 32 άμερίμνους 17 εἶναι. 18 ἄγαμος 18 μεριμν 19 τὰ τοῦ κυρίου, πῶς ἀρέσει 20 τῷ κυρίω: ό δὲ γαμήσας $^{^3}$ μεριμν $ilde{\mathfrak{a}}^{^{1}}$ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει $^{^{20}}$ τῆ γυναικί. Μεμέρισται $^{^{21}}$

¹παρθένος, ου, ή, virgin. ²ἐπιταγή, ῆς, ἡ, command, commandment. ³γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion. ⁴ἐλεέω, have mercy, pity. ⁵νομίζω, suppose, think. ⁶ἐνίστημι, be present, place in or upon. ⁷ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ⁸λύσις, εως, ἡ, release, separation. ⁹γαμέω, marry. ¹⁰ φείδομαι, spare, abstain. ¹¹συστέλλω, limit, shorten. ¹²κατέχω, hold back, hold fast. ¹³χράομαι, use, make use of. ¹⁴καταχράομαι, make full use of, use up. ¹⁵παράγω, pass by, depart. ¹⁶σχῆμα, τος, τό, outward appearance, form. ¹⁷ ἀμέριμνος, free from care, free from anxiety. ¹⁸ἄγαμος, ου, ἡ, unmarried. ¹⁹μεριμνάω, be anxious, distracted. ²⁰ ἀρέσκω, please, serve. ²¹μερίζω, divide, part.

καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. Η ἄγαμος μεριμνᾳ τὰ τοῦ κυρίου, ἵνα ἦ ἁγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι: ἡ δὲ γαμήσασα 4 μεριμν $\tilde{\mathfrak{a}}^3$ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει 5 τ $\tilde{\mathfrak{a}}$ άνδρί. Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον λέγω: οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν 35 ἐπιβάλω, τὸ ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ εὐπρόσεδρον τῷ κυρίῳ ἀπερισπάστως. Eἰ δέ τις ἀσχημονεῖν 12 ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, εὰν ἢ ὑπέρακμος, 14 36 καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι, δ θέλει ποιείτω: οὐχ ἁμαρτάνει: γαμείτωσαν.* Ὁς 37 δὲ ἔστηκεν έδραῖος 5 ἐν τῆ καρδία, μὴ ἔχων ἀνάγκην, 6 ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ίδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν έαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιεῖ. Το στε καὶ ὁ ἐκγαμίζων καλῶς ποιεῖ: ὁ δὲ μὴ 38 $\frac{1}{10}$ κρεῖσσον $\frac{1}{10}$ ποιεῖ. Γυνὴ δέδεται νόμ $\frac{1}{10}$ όσον χρόνον ζῆ δ ἀνὴρ 39 αὐτῆς: ἐὰν δὲ καὶ κοιμηθῆ 1 ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα 20 ἐστὶν ῷ θέλει γαμηθῆναι, 4 μόνον έν κυρίω. Μακαριωτέρα δέ έστιν έὰν οὕτως μείνη, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην: 40

¹παρθένος, ου, ή, virgin. ²ἄγαμος, ου, ή, unmarried. ³μεριμνάω, be anxious, distracted. ⁴γαμέω, marry. ⁵ἀρέσκω, please, serve. ⁶συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁷βρόχος, ου, ό, noose, noose or snare. ⁸ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ⁹εὐσχήμων, honorable. ¹⁰εὐπρόσεδρος, devoted. ¹¹ἀπερισπάστως, without distraction. ¹²ἀσχημονέω, act unbecomingly, disgracefully. ¹³νομίζω, suppose, think. ¹⁴ ὑπέρακμος, past the bloom of youth, of full age. ¹⁵ ἐδραῖος, steadfast, firm. ¹⁶ἀνάγκη, ης, ή, necessity, distress. ¹⁷ἐκγαμίζω, give in marriage, marry. ¹⁸κρείσσων, stronger, more excellent. ¹⁹κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ²⁰ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ²¹γνώμη, ης, ή, purpose, opinion.

δοκῶ δὲ κἀγὼ πνεῦμα θεοῦ ἔχειν.

Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν ἔγομεν. Ἡ γνῶσις 2 8 φυσιοί, 3 ή δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. Εἰ δέ τις δοκεῖ εἰδέναι τι, οὐδέπω 4 οὐδὲν ἔγνωκεν 2 καθώς δεῖ γνῶναι: εἰ δέ τις ἀγαπᾶ τὸν θεόν, οὕτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ. Περὶ 3 τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κόσμῳ, καὶ ότι οὐδεὶς θεὸς ἔτερος εἰ μὴ εἶς. Καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶν λεγόμενοι θεοί, εἴτε ἐν 5 οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ γῆς: ὥσπερ εἰσὶν θεοὶ πολλοί, καὶ κύριοι πολλοί: ἀλλ' ἡμῖν εἷς 6 θεὸς ὁ πατήρ, ἐξ οὖ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν: καὶ εἶς κύριος Ἰησοῦς χριστός, δι' οὖ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ. ἀλλι' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις: 2 τινὲς δὲ τῆ συνειδήσει τοῦ εἰδώλου ἔως ἄρτι ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσιν, καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς s οὖσα μολύνεται. s Βρῶμα 10 δὲ ἡμᾶς οὐ παρίστησιν s τῷ θεῷ: οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν

¹ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ²γνῶσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ³ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ⁴ οὐδέπω, not yet, still not. ⁵ βρῶσις, εως, ἡ, eating, food. ⁶ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ⁷ εἴπερ, if perhaps, if indeed. ⁶ ἀσθενής, weak, infirm. ⁶ μολύνω, stain, soil. ¹⁰ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 8:9

ύστερούμεθα.¹ Βλέπετε δὲ μήπως² ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα³ γένηται 9 τοῖς ἀσθενοῦσιν. Ἐὰν γάρ τις ἴδῃ σε τὸν ἔχοντα γνῶσιν⁴ ἐν εἰδωλείω̞⁵ 10 κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς² ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν; Καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς ἐπὶ τῇ σῇ³ γνώσει, 11 δι' δν χριστὸς ἀπέθανεν; Οὕτως¹ο δὲ άμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφούς, καὶ 12 τύπτοντες¹¹ αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, εἰς χριστὸν άμαρτάνετε. 13 Διόπερ¹² εἰ βρῶμα¹³ σκανδαλίζει¹⁴ τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα¹⁵ εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.¹⁴

Οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; ¹⁶ Οὐχὶ Ἰησοῦν χριστὸν τὸν κύριον 9 ἡμῶν ἑώρακα; Οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ; Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ 2 ἀπόστολος, ἀλλά γε¹⁷ ὑμῖν εἰμι: ἡ γὰρ σφραγὶς ¹⁸ τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς ¹⁹ ὑμεῖς

¹ ὑστερέω, lack, need. ² μήπως, lest in any way, lest perhaps. ³ πρόσκομμα, τος, τό, stumbling, occasion of stumbling. ⁴ γνῶσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ⁵ εἰδωλεῖον, ου, τό, idol's temple, temple for an image. ⁶ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ⁷ ἀσθενής, weak, infirm. ⁸ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁹ σός, your, yours. ¹⁰ οὕτως, thus, so. ¹¹ τύπτω, smite, beat. ¹² διόπερ, therefore, for this very reason. ¹³ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ¹⁴ σκανδαλίζω, cause to stumble. ¹⁵ κρέας, τό, meat, flesh. ¹⁶ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ¹⁷ γέ, indeed, at least. ¹⁸ σφραγίς, ῖδος, ἡ, seal, signet ring. ¹⁹ ἀποστολή, ῆς, ἡ, apostleship, commission.

έστε ἐν κυρίω. Ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστίν. Μὴ οὐκ 3ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πιεῖν; \mathbf{M} ὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν 3 γυναῖκα 5 περιάγειν, ώς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου, καὶ Κηφᾶς; 6 "Η μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; Τίς 7 στρατεύεται δίοις ὀψωνίοις ποτέ; Tίς φυτεύει ἀμπελῶνα, 10 καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; "H τίς ποιμαίνει ποίμνην, 12 καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος 13 τῆς ποίμνης 2 οὐκ ἐσθίει; Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; "Η οὐχὶ καὶ ὁ νόμος 8 ταῦτα λέγει; Ἐν γὰρ τῷ Μωϋσέως νόμῳ γέγραπται, Οὐ $\overline{\phi}$ ιμώσεις $\overline{\phi}$ βοῦν $\overline{\phi}$ άλοῶντα. 16 Μὴ τῶν βοῶν 15 μέλει 17 τῷ θεῷ; 8 Η δι' ἡμᾶς πάντως 18 λέγει; Δ ι' ἡμᾶς 10 γὰρ ἐγράφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν 19 ἀροτριᾳν, 19 καὶ ὁ ἀλοῶν 16 τῆς έλπίδος αὐτοῦ μετέχειν 20 ἐπ' ἐλπίδι. Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ 21 ἐσπείραμεν, 11μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ²² θερίσομεν;²³ Εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν 12

^{\$\$^{1}\$} ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. \$^{2}\$ ἀνακρίνω, examine, inquire into. \$^{3}\$ ἀδελφή, ῆς, ἡ, sister. \$^{4}περιάγω, lead around, go about. \$^{5}Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. \$^{6}Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. \$^{7} στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. \$^{8}\$ ὁψώνιον, ου, τό, compensation, wages. \$^{9}\$ φυτεύω, plant. \$^{10}\$ ἀμπελών, ῶνος, ὁ, vineyard. \$^{11}ποιμαίνω, shepherd, rule. \$^{12}ποίμνη, ης, ἡ, flock. \$^{13}γάλα, γαλακτος, τό, milk. \$^{14} φιμόω, muzzle, silence. \$^{5}\$ βοῦς, ὁ, οχ, cow. \$^{16} ἀλοάω, thresh. \$^{17}\$ μέλει, it is a care, it concerns. \$^{18}πάντως, altogether, by all means. \$^{19} ἀροτριάω, plow. \$^{20}\$ μετέχω, partake of, share in. \$^{21}πνευματικός, spiritual. \$^{22}σαρκικός, fleshly, carnal. \$^{23}θερίζω, reap, gather.

Βyzantine ΝΤ Πρὸς Κορινθίους Α 9:13

μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; Άλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα² τῆ ἐξουσία ταύτη, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, τοῦ γριστοῦ. Οὐκ 13οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν, οἱ τῶ θυσιαστηρίω ὁ προσεδρεύοντες τῷ θυσιαστηρίω συμμερίζονται; Οὕτως καὶ δ κύριος 14 διέταξεν τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν. Ἐγὼ δὲ 15 οὐδενὶ ἐχρησάμην 2 τούτων: οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτως 10 γένηται ἐν ἐμοί: καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά 11 μου ἵνα τις κενώση. 12 Έὰν 16 γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστιν μοι καύχημα: 11 ἀνάγκη 13 γάρ μοι ἐπίκειται: 14 οὐαὶ δέ μοι ἐστίν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. Εἰ γὰρ ἑκὼν 15 τοῦτο πράσσω, μισθὸν 16 ἔχω: 17 εἰ δὲ ἄκω v_1^{17} οἰκονομία v_1^{18} πεπίστευμαι. Τίς οὖν μοί ἐστιν ὁ μισθός; Γία 18 εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι²⁰ τῆ ἐξουσία μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἐλεύθερος²¹ γὰρ ὢν ἐκ 19

¹ μετέχω, partake of, share in. ² χράομαι, use, make use of. ³ στέγω, endure, bear. ⁴ ἐγκοπή, ῆς, ἡ, hindrance, impediment. ⁵ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ⁶ προσεδρεύω, wait upon, minister to. ⁷ συμμερίζομαι, partake with. ⁸ διατάσσω, command, give orders to. ⁹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁰ οὕτως, thus, so. ¹¹ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹² κενόω, empty, make void. ¹³ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁴ ἐπίκειμαι, lie on, lie upon. ¹⁵ ἐκών, of one's own free will, voluntarily. ¹⁶ μισθός, οῦ, ὁ, wages, reward. ¹⁷ ἄκων, unwilling. ¹⁸ οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ¹⁹ ἀδάπανος, free, free of charge. ²⁰ καταχράομαι, make full use of, use up. ²¹ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation.

πάντων, πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, τοὺς πλείονας κερδήσω. Kαὶ ἐγενόμην 20 τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω: τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ΐνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω: τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὢν ἄνομος 21θεῷ ἀλλ' ἔννομος χριστῷ, ἵνα κερδήσω ἀνόμους. Ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν 22 ώς ἀσθενής, τνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω. Τοῖς πᾶσιν γέγονα τὰ πάντα, τνα πάντως τινὰς σώσω. Τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ 23γένωμαι. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίω $^{\circ}$ τρέχοντες $^{'}$ πάντες μὲν τρέχουσιν, $^{^{10}}$ εἶς 24 δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; 11 Οὕτως τρέχετε, 12 ἵνα καταλάβητε. 13 Πᾶς δὲ ὁ 25 άγωνιζόμενος 14 πάντα ἐγκρατεύεται: 15 ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν 16 στέφανον 17 λάβωσιν, ήμεῖς δὲ ἄφθαρτον. 18 Έγὼ τοίνυν 19 οὕτως τρέχω 20 ὡς οὐκ ἀδήλως: 21 26 οὕτως τυκτεύω, δε οὐκ ἀέρα δέρων: Δελλ' ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ 27 δουλαγωγῶ, 27 μήπως, 28 ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος 29 γένωμαι.

¹ δουλόω, enslave, bring under subjection. ² κερδαίνω, gain, win. ³ ἄνομος, lawless, without law. ⁴ ἔννομος, legal, lawful. ⁵ ἀσθενής, weak, infirm. ⁶ πάντως, altogether, by all means. ⁷ συγκοινωνός, οῦ, ὁ, partaker, participant. ⁸ στάδιον, οῦ, τό, stadia, length of a stadium. ⁹ τρέχω, run, exercise myself. ¹⁰ τρέχω, they run. ¹¹ βραβεῖον, ου, τό, prize. ¹² τρέχω, you run. ¹³ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ¹⁴ ἀγωνίζομαι, contend, struggle. ¹⁵ ἐγκρατεύομαι, exercise self-control. ¹⁶ φθαρτός, perishable, corruptible. ¹⁷ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹⁸ ἄφθαρτος, imperishable, immortal. ¹⁹ τοίνυν, accordingly, therefore. ²⁰ τρέχω, I run. ²¹ ἀδήλως, uncertainly, out of sight. ²² οὕτως, thus, so. ²³ πυκτεύω, box. ²⁴ ἀήρ, ος, ὁ, air. ²⁵ δέρω, beat, flay. ²⁶ ὑπωπιάζω, strike in the face, treat roughly. ²⁷ δουλαγωγέω, enslave, subjugate. ²⁸ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ²⁹ ἀδόκιμος, not passing the test, rejected.

Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην 10 ήσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον, καὶ πάντες εἰς τὸν Μωϋσῆν 2 έβαπτίσαντο ἐν τῆ νεφέλη² καὶ ἐν τῆ θαλάσση, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα³ 3 πνευματικὸν 4 ἔφαγον, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πόμα 5 πνευματικὸν 4 ἔπιον: ἔπινον 4 γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας: ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ χριστός. Ἀλλ' 5 ούκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν εὐδόκησεν ο θεός: κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῆ ἐρήμῳ. Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς 10 6 κακών, καθώς κἀκεῖνοι 11 ἐπεθύμησαν. 12 Μηδὲ εἰδωλολάτραι 13 γίνεσθε, καθώς 7τινες αὐτῶν: ὥσπερ γέγραπται, Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ανέστησαν παίζειν. 14 Μηδὲ πορνεύωμεν, 15 καθώς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, 15 καὶ 8 ἔπεσον ἐν μιᾳ ἡμέρᾳ εἴκοσι 16 τρεῖς χιλιάδες. 17 Μηδὲ ἐκπειράζωμεν 18 τὸν 9 χριστόν, καθώς καί τινες αὐτῶν ἐπείρασαν, καὶ ὑπὸ τῶν ὄφεων απώλοντο. 10

¹ ἀγνοέω, not know, be unaware. ² νεφέλη, ης, ή, cloud. ³ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ⁴ πνευματικός, spiritual. ⁵ πόμα, τος, τό, drink. ⁶ πέτρα, ας, ή, rock. ⁷ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ⁸ καταστρώννυμι, lay low, overthrow. ⁹ τύπος, ου, ό, mark, example. ¹⁰ ἐπιθυμητής, οῦ, ό, one who desires, eager desirer of. ¹¹ κἀκεῖνος, and he, and she. ¹² ἐπιθυμέω, desire, long for. ¹³ εἰδωλολάτρης, ου, ό, image worshiper, idolater. ¹⁴ παίζω, play, amuse oneself. ¹⁵ πορνεύω, commit fornication, fornicate. ¹⁶ εἴκοσι, twenty, 20. ¹⁷ χιλιάς, άδος, ή, thousand. ¹⁸ ἐκπειράζω, test thoroughly, tempt. ¹⁹ ὄφις, εως, ό, snake, serpent.

Πρὸς Κορινθίους Α 10:11 Βyzantine NT

Διόπερ, ¹² ἀγαπητοί μου, φεύγετε ¹³ ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας. ¹⁴ Ώς φρονίμοις ¹⁵ 14 λέγω, κρίνατε ὑμεῖς ὅ φημι. Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ¹⁶ ὁ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ 16 κοινωνία ¹⁷ τοῦ αἴματος τοῦ χριστοῦ ἐστίν; Τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, ¹⁸ οὐχὶ κοινωνία ¹⁷ τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ ἐστίν; ৺Οτι εἶς ἄρτος, εν σῶμα, οἱ πολλοί 17 ἐσμεν: οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν. ¹⁹ Βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ 18 σάρκα: οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας ²⁰ κοινωνοὶ ²¹ τοῦ θυσιαστηρίου ²² εἰσίν; Τί 19

¹γογγύζω, mutter, murmur. ² όλοθρευτής, οῦ, ὁ, destroyer. ³ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ⁴συμβαίνω, come together, come to pass. ⁵νουθεσία, ας, ἡ, admonition, instruction. ⁶ καταντάω, come to, arrive. ⁷ πειρασμός, οῦ, ὁ, temptation, trial. ⁸ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ⁹ ἐάω, permit, allow. ¹⁰ ἔκβασις, εως, ἡ, outcome, way out. ¹¹ ὑποφέρω, endure, bear up under. ¹² διόπερ, therefore, for this very reason. ¹³ φεύγω, flee, escape. ¹⁴ εἰδωλολατρεία, ας, ἡ, worship or service of an image. ¹⁵ φρόνιμος, prudent, wise. ¹⁶ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ¹⁷ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹⁸ κλάω, break. ¹⁹ μετέχω, partake of, share in. ²⁰ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ²¹ κοινωνός, οῦ, ὁ, partner, sharer. ²² θυσιαστήριον, ου, τό, altar.

Byzantine NT Πρὸς Κοριγθίους Α 10:20

οὖν φημι; "Οτι εἴδωλόν¹ τί ἐστιν; "Η ὅτι εἰδωλόθυτόν² τί ἐστιν; Ἀλλ' ὅτι ἃ θύει³ 20 τὰ ἔθνη, δαιμονίοις θύει,³ καὶ οὐ θεῷ: οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς⁴ τῶν δαιμονίων γίνεσθαι. Οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον 21 δαιμονίων: οὐ δύνασθε τραπέζης⁵ κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης⁵ δαιμονίων. 22 "Η παραζηλοῦμεν τὸν κύριον; Μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμέν;

Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει. Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα 23 οἰκοδομεῖ. Μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος. Πᾶν τὸ ἐν 24 μακέλλω πωλούμενον ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν: 26 Τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν 27 ἀπίστων, καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν. Ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ, Τοῦτο εἰδωλόθυτόν 28 ἐστιν, μὴ ἐσθίετε δι' ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν: Τοῦ γὰρ

¹ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ² εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ³ θύω, sacrifice, kill. ⁴κοινωνός, οῦ, ὁ, partner, sharer. ⁵ τράπεζα, ης, ἡ, table. ⁶ μετέχω, partake of, share in. ⁷ παραζηλόω, provoke to jealousy, make jealous. ⁸ ἰσχυρός, strong, mighty. ⁹ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁰ μάκελλον, ου, τό, meat market, food market. ¹¹ πωλέω, sell. ¹² ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹³ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ¹⁴ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹⁵ παρατίθημι, set before, entrust. ¹⁶ μηνύω, make known, report.

κυρίου ή γῆ καὶ τὸ πλήρωμα¹ αὐτῆς. Συνείδησιν δὲ λέγω, οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, 29 ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου: ἵνα τί γὰρ ἡ ἐλευθερία² μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; Εἰ ἐγὼ χάριτι μετέχω,³ τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οῦ ἐγὼ εὐχαριστῶ; 30 Εἴτε οὖν ἐσθίετε, εἴτε πίνετε, εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν θεοῦ ποιεῖτε. 31 ᾿Απρόσκοποι⁴ γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἑλλησιν⁵ καὶ τῆ ἐκκλησία τοῦ θεοῦ: 33 καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω,⁶ μὴ ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ συμφέρον,⁻ ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσιν.

Μιμηταί⁸ μου γίνεσθε, καθώς κάγώ χριστοῦ.

11

Ἐπαινῶ' δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε, ιο καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν 2
τὰς παραδόσεις κατέχετε. Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ 3
κεφαλὴ ὁ χριστός ἐστιν: κεφαλὴ δὲ γυναικός, ὁ ἀνήρ: κεφαλὴ δὲ χριστοῦ, ὁ

¹πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ² ελευθερία, ας, ή, liberty, freedom. ³ μετέχω, partake of, share in. ⁴ ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ⁵ Έλλην, ηνος, ό, Greek, Hellene. ⁶ ἀρέσκω, please, serve. ⁷ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁸ μιμητής, οῦ, ὁ, imitator. ⁹ ἐπαινέω, praise, commend. ¹⁰ μιμνήσκομαι, remember, recall. ¹¹ παράδοσις, εως, ἡ, tradition, instruction. ¹² κατέχω, hold back, hold fast.

θεός. Π ᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων, 1 κατὰ κεφαλῆς ἔχων, 4 τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ γυνὴ προσευγομένη ἢ 5 προφητεύουσα 1 ἀκατακαλύπτω 3 τῆ κεφαλῆ, καταισχύνει 2 τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς: εν γάρ ἐστιν καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ. Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνή, καὶ 6 κειράσθω: εἰ δὲ αἰσγρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω. Άνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλήν, εἰκὼν καὶ δόξα 7 θεοῦ ὑπάρχων: γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν. Οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, 8 άλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός: καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ ᠀ διὰ τὸν ἄνδρα: διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ 10 τους άγγέλους. Πλην οὔτε άνηρ χωρίς γυναικός, οὔτε γυνη χωρίς άνδρός, ἐν 11 κυρίω. Ώσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτως καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός, 12 τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ. Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε: πρέπον 10 ἐστὶν γυναῖκα 13άκατακάλυπτον τῷ θεῷ προσεύχεσθαι; "Η οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει ὑμᾶς, 14

¹ προφητεύω, prophesy, foretell. ² καταισχύνω, put to shame, shame. ³ ἀκατακάλυπτος, uncovered, not veiled. ⁴ ξυράω, shave. ⁵ κατακαλύπτω, cover up, veil. ⁶ κείρω, shear, cut off. ⁷ αἰσχρός, shameful, base. ⁸ εἰκών, όνος, ἡ, image, likeness. ⁹ κτίζω, create, form. ¹⁰ πρέπω, be clearly seen, be fitting. ¹¹ φύσις, εως, ἡ, nature, inherent nature.

ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾳ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστίν; Γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾳ, δόξα αὐτῃ 15 ἐστίν. Ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται. Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος εἶναι, 16 ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ.

Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον ἀλλ' εἰς τὸ ἦττον 17 συνέρχεσθε. Πρῶτον μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν ἐκκλησίᾳ, ἀκούω 18 σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω. Δεῖ γὰρ καὶ αἰρέσεις ἐν 19 ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι ἀρανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. Συνερχομένων οὖν ὑμῶν 20 ἐπὶ τὸ αὐτό, οὐκ ἔστιν κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν. ℉καστος γὰρ τὸ ἔδιον 21 δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾳ, ὁς δὲ μεθύει. Μὴ 22 γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; Ἡ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε, αὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; Τί ὑμῖν εἴπω; Ἐπαινέσω ὅν

¹ κομάω, have long hair, wear the hair long. ² ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ³ κόμη, ης, ἡ, (long) hair, hair. ⁴ ἀντί, instead of, in place of. ⁵ περιβόλαιον, ου, τό, covering, cloak. ⁶ φιλόνεικος, quarrelsome, contentious. ⁷ συνήθεια, ας, ἡ, habit, custom. ⁸ ἐπαινέω, praise, commend. ⁹ κρείττων, stronger, more excellent. ¹⁰ ἤττων, lesser, inferior. ¹¹ σχίσμα, τος, τό, tear, division. ¹² αἴρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹³ δόκιμος, tested, approved. ¹⁴ φανερός, manifest, apparent. ¹⁵ κυριακός, Lord's, of the Lord. ¹⁶ δεῖπνον, ου, τό, supper, dinner. ¹⁷ προλαμβάνω, take beforehand, take before. ¹⁸ πεινάω, hunger, am hungry. ¹⁹ μεθύω, be drunken, am drunk. ²⁰ καταφρονέω, think little of, despise. ²¹ καταισχύνω, put to shame, shame.

ύμᾶς ἐν τούτω; Οὐκ ἐπαινῶ. Ἐγω γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου δ καὶ 23 παρέδωκα ύμιν, ὅτι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τῆ νυκτὶ ἡ παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον, 24 καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ εἶπεν, Λάβετε, φάγετε: τοῦτό μού ἐστιν τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον: 2 τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. 3 25 Ω σαύτως $^{^{\dagger}}$ καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, $^{^{5}}$ λέγων, Γ οῦτο τὸ ποτήριον ή καινή διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι: τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις αν πίνητε, εἰς τὴν έμην ανάμνησιν. Όσάκις γαρ αν έσθίητε τον άρτον τούτον, καὶ το ποτήριον 26 τούτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε 7 ἄχρι οδ ὰν ἔλθη. 7 Ωστε δς 27 αν ἐσθίη τὸν ἄρτον τοῦτον ἢ πίνη τὸ ποτήριον τοῦ κυρίου ἀναξίως τοῦ κυρίου, ἔνοχος $^{^9}$ ἔσται τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ κυρίου. Δ οκιμαζέτω $^{^{10}}$ δὲ 28 ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω. ^{S} Ο γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως, κρίμα ^{II} ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ 29 διακρίνων το σώμα τοῦ κυρίου. Δ ιὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ 30

¹ ἐπαινέω, praise, commend. ² κλάω, break. ³ ἀνάμνησις, εως, ἡ, remembrance, reminder. ⁴ ώσαύτως, likewise. ⁵ δειπνέω, eat, dine. ⁶ ὁσάκις, as often as. ⊤καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ² ἀναξίως, in an unworthy or improper manner. ⁵ ἔνοχος, involved in, liable. ¹¹ δοκιμάζω, prove, approve. ¹¹ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ¹² διακρίνω, discriminate, judge. ¹³ ἀσθενής, weak, infirm.

Πρὸς Κορινθίους Α 11:31 Βyzantine NT

ἄρρωστοι, καὶ κοιμῶνται ἱκανοί. Εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἄν 31 ἐκρινόμεθα. Κρινόμενοι δέ, ὑπὸ κυρίου παιδευόμεθα, ἱνα μὴ σὺν τῷ κόσμῷ 32 κατακριθῶμεν. Ὠστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν, ἀλλήλους 33 ἐκδέχεσθε. Εἰ δέ τις πεινᾳ, ἐν οἴκῷ ἐσθιέτω: ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. Τὰ 34 δὲ λοιπά, ὡς ἄν ἔλθω, διατάξομαι.

Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ¹⁰ ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. ¹¹ Οἴδατε ὅτι ὅτε 12 ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ εἴδωλα ¹² τὰ ἄφωνα, ¹³ ὡς ἄν ἤγεσθε, ἀπαγόμενοι. ¹⁴ Διὸ 3 γνωρίζω ¹⁵ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν λέγει Ἀνάθεμα ¹⁶ Ἰησοῦν: καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν, Κύριον Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

¹ ἄρρωστος, sick, ill. ² κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ³ διακρίνω, discriminate, judge. ⁴ παιδεύω, teach, educate. ⁵ κατακρίνω, condemn. ⁶ ἐκδέχομαι, await, expect. ⁷ πεινάω, hunger, am hungry. ⁸ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ⁹ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁰ πνευματικός, spiritual. ¹¹ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹² εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ¹³ ἄφωνος, speechless, mute. ¹⁴ ἀπάγω, lead away, lead. ¹⁵ γνωρίζω, make known, declare. ¹⁶ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse.

Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσίν, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα. Καὶ διαιρέσεις διακονιῶν 4 εἰσίν, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος. Καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσίν, ὁ δὲ αὐτός ἐστιν 6 θεός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἐκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ 7 πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον. Ὁ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδοται λόγος 8 σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα: ἑτέρῳ δὲ πίστις, ἐν τῷ 9 αὐτῷ πνεύματι: ἄλλῳ δὲ χαρίσματα ἰαμάτων ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι: ἄλλῳ δὲ 10 ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλῳ δὲ προφητεία, ἄλλῳ δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἑτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ ἑρμηνεία γλωσσῶν: πάντα δὲ ταῦτα 11 ἐνεργεῖ τὸ ἕν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν ιδίας ἑκάστῳ καθὼς βούλεται.

Καθάπερ¹⁴ γὰρ τὸ σῶμα ἕν ἐστιν, καὶ μέλη ἔχει πολλά, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ 12 σώματος τοῦ ἑνός, πολλὰ ὄντα, ἕν ἐστιν σῶμα: οὕτως καὶ ὁ χριστός. Καὶ γὰρ ἐν 13 ἑνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἕν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε

¹ διαίρεσις, εως, ἡ, division, variety. ²χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ³ ἐνέργημα, τος, τό, effect, activity. ⁴ ἐνεργέω, work, effect. ⁵ φανέρωσις, εως, ἡ, disclosure, announcement. ⁶ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁷ γνῶσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ⁸ ἴαμα, τος, τό, healing, curing. ⁹ προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ¹⁰ διάκρισις, εως, ἡ, act of passing judgment. ¹¹ γένος, ους, τό, race, kind. ¹² ἑρμηνεία, ας, ἡ, interpretation, translation. ¹³ διαιρέω, distribute, divide. ¹⁴ καθάπερ, even as, just as.

Έλληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι: καὶ πάντες εἰς ε̈ν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. 3 14 Καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν εν μέλος ἀλλὰ πολλά. Ἐὰν εἴπη ὁ πούς, Ὁτι οὐκ 15 εἰμὶ γείρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος: οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; 16 Καὶ ἐὰν εἴπη τὸ οὖς, Ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος: οὐ παρὰ τούτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; Εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; Εἰ 17 όλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὄσφρησις; Νυνί δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη εν εκαστον αὐτῶν 18 έν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέλησεν. Εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα εν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα; Νῦν 19 δὲ πολλὰ μὲν μέλη, εν δὲ σῶμα. Οὐ δύναται δὲ ὁ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῆ χειρί, 21 Χρείαν σου οὐκ ἔχω: ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσίν, Χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω. 22 Άλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν, αναγκαῖα⁸ ἐστιν: καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα⁹ εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν 23 π εριτίθεμεν: $^{^{11}}$ καὶ τὰ ἀσχήμονα $^{^{12}}$ ἡμῶν εὐσχημοσύνην $^{^{13}}$ περισσοτέραν

¹Έλλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ² ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ³ποτίζω, give drink to, cause to drink. ⁴ἀκοή, ῆς, ἡ, hearing, report. ⁵ὄσφρησις, εως, ἡ, sense of smell, nose. ⁶νυνί, now, already. ⁷ἀσθενής, weak, infirm. ⁸ἀναγκαῖος, necessary, essential. ⁹ἄτιμος, without honor, dishonored. ¹⁰περισσός, excessive, abundant. ¹¹περιτίθημι, place around, put around. ¹²ἀσχήμων, unseemly, indecent. ¹³εὐσχημοσύνη, ης, ἡ, propriety, seemliness.

Πρὸς Κορινθίους Α 12:24

περισσοτέραν έχει: τὰ δὲ εὐσχήμονα ήμῶν οὐ χρείαν έχει: ἀλλ' ὁ θεὸς 24συνεκέρασεν 3 τὸ σῶμα, τῷ ὑστεροῦντι 4 περισσοτέραν 1 δοὺς τιμήν, ἵνα μὴ ἦ 25 σχίσματα έν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσιν τὰ μέλη. 26 Καὶ εἴτε πάσχει ε̈ν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη: εἴτε δοξάζεται ε̈ν μέλος, συγχαίρει πάντα τὰ μέλη. Υμεῖς δέ ἐστε σῶμα χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ μέρους. 27 Καὶ οῦς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῆ ἐκκλησία πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, εἶτα α χαρίσματα ὶ ἰαμάτων, ὶ ἐ ἀντιλήψεις, το κυβερνήσεις, γένη το γλωσσῶν. Μὴ πάντες ἀπόστολοι; Μὴ 29 πάντες προφήται; Μὴ πάντες διδάσκαλοι; Μὴ πάντες δυνάμεις; Μὴ πάντες 30 χαρίσματα έχουσιν ἰαμάτων; Μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσιν; Μὴ πάντες διερμηνεύουσιν; 16 Ζηλοῦτε 17 δὲ τὰ χαρίσματα 11 τὰ κρείττονα. 18 Καὶ ἔτι καθ' 31 ύπερβολὴν όδον ύμῖν δείκνυμι.

¹ περισσός, excessive, abundant. ² εὐσχήμων, honorable. ³ συγκεράννυμι, blend, unite. ⁴ ὑστερέω, lack, need. ⁵ σχίσμα, τος, τό, tear, division. ⁶ μεριμνάω, be anxious, distracted. ⁷ συμπάσχω, suffer with, suffer together with. ⁸ συγχαίρω, rejoice with. ⁹ ἔπειτα, then, after this. ¹⁰ εἴτα, then, thereafter. ¹¹ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ¹² ἴαμα, τος, τό, healing, curing. ¹³ ἀντίληψις, εως, ἡ, help, ministration. ¹⁴ κυβέρνησις, εως, ἡ, administration, governing. ¹⁵ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁶ διερμηνεύω, translate, interpret. ¹⁷ ζηλόω, be zealous, am jealous. ¹⁸ κρείττων, stronger, more excellent. ¹⁹ ὑπερβολή, ῆς, ἡ, excess, superiority.

Πρὸς Κορινθίους Α 13:2

Έὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, 13 γέγονα χαλκὸς τηχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, καὶ 2 είδω τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνωσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ώστε ὄρη μεθιστάνειν, εἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι. Καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα 3 τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσωμαι, αγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ώφελοῦμαι. Ή ἀγάπη μακροθυμεῖ, 2 χρηστεύεται: ή ἀγάπη οὐ 4 ζηλοῖ: 14 ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, 15 οὐ φυσιοῦται, 16 οὐκ ἀσχημονεῖ, 17 οὐ ζητεῖ 5 τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, 18 οὐ λογίζεται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῆ ἀδικία, 19 6 συγχαίρει²⁰ δὲ τῆ ἀληθεία, πάντα στέγει,²¹ πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, 7 πάντα ὑπομένει. 22 Ή ἀγάπη οὐδέποτε 23 ἐκπίπτει. 24 εἴτε δὲ προφητεῖαι, 5 8 καταργηθήσονται: εἴτε γλῶσσαι, παύσονται: εἴτε γνῶσις, καταργηθήσεται. ε΄ Έκ μέρους δὲ γινώσκομεν, καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν: ὅταν δὲ ἔλθη τὸ ᠀

¹χαλκός, οῦ, ὁ, money, copper or bronze. ² ἡχέω, sound, ring out. ³ κύμβαλον, ου, τό, cymbal. ⁴ ἀλαλάζω, cry aloud, wail loudly. ⁵προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ⁶μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁷γνῶσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ⁸ μεθίστημι, remove, turn away. ⁹ ψωμίζω, feed with morsels, feed. ¹⁰ καίω, burn, ignite. ¹¹ ἀφελέω, profit, help. ¹² μακροθυμέω, be patient, suffer long. ¹³ χρηστεύομαι, be kind, loving. ¹⁴ ζηλόω, be zealous, am jealous. ¹⁵ περπερεύομαι, boast, brag. ¹⁶ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ¹⁷ ἀσχημονέω, act unbecomingly, disgracefully. ¹⁸ παροξύνω, provoke, irritate. ¹⁹ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ²⁰ συγχαίρω, rejoice with. ²¹ στέγω, endure, bear. ²² ὑπομένω, tarry, endure. ²³ οὐδέποτε, never. ²⁴ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ²⁵ καταργέω, make ineffective, abolish. ²⁶ παύω, cause to cease. ²⁷ προφητεύω, prophesy, foretell.

τέλειον, τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται. "Ότε ἤμην νήπιος, ὡς νήπιος 11 ἐλάλουν, ὡς νήπιος ἐφρόνουν, ὡς νήπιος ἐφονουν, ὡς νήπιος ἐλογιζόμην: ὅτε δὲ γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. Βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, 12 τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον: ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ 13 τρία ταῦτα: μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

Διώκετε τὴν ἀγάπην: ζηλοῦτε⁸ δὲ τὰ πνευματικά, μᾶλλον δὲ ἴνα προφητεύητε. 10 Ο γὰρ λαλῶν γλώσση οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ τῷ θεῷ: οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια. 10 δὲ προφητεύων άνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν 3 καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. 14 Ο λαλῶν γλώσση ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ, ὁ δὲ 4 προφητεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, 5 μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε: μείζων γὰρ ὁ προφητεύων ή ὁ λαλῶν γλώσσαις,

¹ τέλειος, complete, perfect. ² καταργέω, make ineffective, abolish. ³ νήπιος, infant, child. ⁴ φρονέω, think, judge. ⁵ ἔσοπτρον, ου, τό, mirror. ⁶ αἴνιγμα, τος, τό, riddle, enigma. ⁷ νυνί, now, already. ⁸ ζηλόω, be zealous, am jealous. ⁹ πνευματικός, spiritual. ¹⁰ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹¹ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ¹² οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ¹³ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁴ παραμυθία, ας, ἡ, encouragement, comfort.

Πρὸς Κορινθίους Α 14:6

ἐκτὸς¹ εἰ μὴ διερμηνεύει,² ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν³ λάβη. Νυνί⁴ δέ, ἀδελφοί, 6 έὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ὡφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, ἡ ἐν γνώσει, ἡ ἐν προφητεί $\mathfrak{a}^{\mathfrak{s}}$ ἢ ἐν διδαχ \mathfrak{g} ; Ὁμως τὰ ἄψυχ $\mathfrak{a}^{\mathfrak{10}}$ φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλός, 11 εἴτε κιθάρα 12 ἐὰν διαστολὴν 13 τοῖς φθόγγοις 14 μὴ διδῶ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον 15 ἢ τὸ κιθαριζόμενον 16 Καὶ γὰρ ἐὰν 8άδηλον 17 φωνὴν σάλπιγ ξ^{18} δῷ, τίς παρασκευάσεται 19 εἰς πόλεμον; 20 Οὕτως καὶ 9 ύμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; "Εσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα²² λαλοῦντες. Τοσαῦτα,²³ εἰ τύχοι,²⁴ γένη²⁵ 10 φωνών ἐστὶν ἐν κόσμω καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον. 26 Ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν 11δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος,27 καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος. 27 Οΰτως καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ 28 ζηλωταί 29 ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν 12 οἰκοδομὴν 3 τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε. Δ ιόπερ $^{^{30}}$ ὁ λαλῶν γλώσση 13

¹ ἐκτός, aside from, besides. ² διερμηνεύω, translate, interpret. ³ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ⁴ νυνί, now, already. ⁵ ὡφελέω, profit, help. ⁶ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ⁷ γνῶσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ⁸ προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ⁹ ὅμως, yet, nevertheless. ¹⁰ ἄψυχος, inanimate, lifeless. ¹¹ αὐλός, οῦ, ὁ, flute, pipe. ¹² κιθάρα, ας, ἡ, lyre, harp. ¹³ διαστολή, ῆς, ἡ, difference, distinction. ¹⁴ φθόγγος, ου, ὁ, tone, voice. ¹⁵ αὐλέω, play a flute, play the flute. ¹⁶ κιθαρίζω, play the lyre, harp. ¹⁷ ἄδηλος, unseen, indistinct. ¹⁸ σάλπιγξ, ιγγος, ἡ, trumpet. ¹⁹ παρασκευάζω, prepare, make ready. ²⁰ πόλεμος, ου, ὁ, war, battle. ²¹ εὕσημος, clear, distinct. ²² ἀήρ, ος, ὁ, air. ²³ τοσοῦτος, so great, so much. ²⁴ τυγχάνω, obtain, happen. ²⁵ γένος, ους, τό, race, kind. ²⁶ ἄφωνος, speechless, mute. ²⁷ βάρβαρος, barbarous, barbarian. ²⁸ ἐπεί, when, since. ²⁹ ζηλωτής, οῦ, ὁ, Zealot, zealot. ³⁰ διόπερ, therefore, for this very reason.

Βyzantine ΝΤ Πρὸς Κορινθίους Α 14:14

προσευχέσθω ΐνα διερμηνεύη. Γέαν γὰρ προσεύχωμαι γλώσση, τὸ πνεῦμά μου 14 προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστιν. Τί οὖν ἐστίν; Προσεύξομαι τῷ 15 πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοῖ: Ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοῖ. Ἐπεὶ ἐὰν εὐλογήσης τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς 16 ἐρεῖ τὸ Ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστία, ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδεν; Σὺ μὲν γὰρ 17 καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἔτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου, 18 πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶν: ἀλλ' ἐν ἐκκλησία θέλω πέντε λόγους 19 διὰ τοῦ νοός μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἡ μυρίους λόγους ἐν γλώσση.

'Αδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν: ¹³ ἀλλὰ τῇ κακίᾳ ¹⁴ νηπιάζετε, ¹⁵ ταῖς δὲ 20 φρεσὶν ¹³ τέλειοι ¹⁶ γίνεσθε. Έν τῷ νόμῳ γέγραπται ὅτι Ἐν ἑτερογλώσσοις ¹⁷ καὶ ἐν 21 χείλεσιν ¹⁸ ἑτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονταί ¹⁹ μου,

 ¹ διερμηνεύω, translate, interpret. ² νούς, δ, mind, reasoning faculty. ³ ἄκαρπος, unfruitful, barren. ⁴ ψάλλω, sing, sing praise. ⁵ ἐπεί, when, since. ⁶ ἀναπληρόω, fill up, fulfill. ⁷ ἰδιώτης, ου, δ, unskilled or ungifted person, amateur. ⁸ σός, your, yours. ⁹ εὐχαριστία, ας, ή, thanksgiving, thankfulness. ¹⁰ ἐπειδή, since, because. ¹¹ κατηχέω, teach by word of mouth. ¹² μυρίοι, ten thousand, innumerable. ¹³ φρήν, φρενός, ή, thinking, understanding.
 ¹⁴ κακία, ας, ή, malice, evil. ¹⁵ νηπιάζω, be (as) a child, babe. ¹⁶ τέλειος, complete, perfect. ¹⁷ ἐτερόγλωσσος, of another tongue. ¹⁸ χείλος, ους, τό, lip, edge. ¹⁹ εἰσακούω, listen, hear.

Πρὸς Κορινθίους Α 14:22

λέγει κύριος. "Ωστε αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν, οὐ τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ 22 τοῖς ἀπίστοις: ἡ δὲ προφητεία, οὐ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. Ἐὰν 23 οὖν συνέλθη ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ πάντες γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλθωσιν δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε; Ἐὰν δὲ πάντες 24 προφητεύωσιν, εἰσέλθη δέ τις ἄπιστος ἡ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων, καὶ οὕτως τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ 25 γίνεται: καὶ οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ θεῷ ἀπαγγέλλων ὅτι Ὁ θεὸς ὄντως ὁ ὑμῖν ἐστιν.

Τί οὖν ἐστίν, ἀδελφοί; Ὁταν συνέρχησθε, ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν¹¹ ἔχει, διδαχὴν 26 ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν¹² ἔχει, ἑρμηνείαν¹³ ἔχει. Πάντα πρὸς οἰκοδομὴν¹⁴ γινέσθω. Εἴτε γλώσσῃ τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ 27 ἀνὰ¹⁵ μέρος, καὶ εἷς διερμηνευέτω:¹6 ἐὰν δὲ μὴ ἦ διερμηνευτής,¹7 σιγάτω¹8 ἐν 28

¹ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ²προφητεία, ας, ή, prophecy. ³ ἰδιώτης, ου, ό, unskilled or ungifted person, amateur. ⁴ μαίνομαι, rage, be furious. ⁵προφητεύω, prophesy, foretell. ⁶ ἐλέγχω, convict, reprove. ⁷ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁸ κρυπτός, hidden, secret. ⁹ φανερός, manifest, apparent. ¹⁰ ὄντως, really, indeed. ¹¹ ψαλμός, οῦ, ὁ, song of praise, psalm. ¹² ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ¹³ ἑρμηνεία, ας, ἡ, interpretation, translation. ¹⁴ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ¹⁵ ἀνά, upwards, upon. ¹⁶ διερμηνεύω, translate, interpret. ¹⁷ διερμηνευτής, οῦ, ὁ, interpreter, translator. ¹⁸ σιγάω, be silent, become silent.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 14:29

ἐκκλησία: ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ θεῷ. Προφῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, 29 καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν.¹ Ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυφθῆ² καθημένῳ, ὁ πρῶτος 30 σιγάτω.³ Δύνασθε γὰρ καθ' ἕνα πάντες προφητεύειν,⁴ ἵνα πάντες μανθάνωσιν,⁵ 31 καὶ πάντες παρακαλῶνται: καὶ πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται. 32 Οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας⁶ ὁ θεός, ἀλλὰ εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἀγίων.

Αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν: οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς 34 λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. Εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, 35 ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν: αἰσχρὸν γάρ ἐστιν γυναιξὶν ἐν ἐκκλησία λαλεῖν. "Η ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν; "Η εἰς ὑμᾶς μόνους 36 κατήντησεν;"

¹ διακρίνω, discriminate, judge. ² ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ³ σιγάω, be silent, become silent. ⁴ προφητεύω, prophesy, foretell. ⁵ μανθάνω, learn, ascertain. ⁶ ἀκαταστασία, ας, ἡ, distrurbance, disorder. ⁷ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁸ αἰσχρός, shameful, base. ⁹ καταντάω, come to, arrive.

Πρὸς Κορινθίους Α 14:37

Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι 37 κυρίου εἰσὶν ἐντολαί. Εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοείτω. 38

"Ωστε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε³ τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις μὴ κωλύετε: 39 πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

Γνωρίζω⁸ δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὅ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὅ καὶ 15 παρελάβετε, ἐν ῷ καὶ ἑστήκατε, δι' οὖ καὶ σῷζεσθε: τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην 2 ὑμῖν, εἰ κατέχετε, ἐκτὸς¹⁰ εἰ μὴ εἰκῆ¹¹ ἐπιστεύσατε. Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν 3 πρώτοις, ὅ καὶ παρέλαβον, ὅτι χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς: καὶ ὅτι ἐτάφη: ² καὶ ὅτι ἐγήγερται τῆ τρίτη ἡμέρᾳ κατὰ τὰς 4 γραφάς: καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾳ, ³ εἶτα τοῖς δώδεκα: ἔπειτα ὁ ὤφθη ἐπάνω ὁ 5 πεντακοσίοις ὁ ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, εξ ὧν οἱ πλείους μένουσιν ἔως ἄρτι, τινὲς δὲ

¹πνευματικός, spiritual. ²ἀγνοέω, not know, be unaware. ³ζηλόω, be zealous, am jealous. ⁴προφητεύω, prophesy, foretell. ⁵κωλύω, forbid, hinder. ⁶εὐσχημόνως, becomingly, properly. ⁷τάξις, εως, ή, arranging, order. ⁸ γνωρίζω, make known, declare. ⁹κατέχω, hold back, hold fast. ¹⁰ἐκτός, aside from, besides. ¹¹εἰκῆ, without cause or reason, vainly. ¹²θάπτω, bury. ¹³ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ¹⁴εἶτα, then, thereafter. ¹⁵ἔπειτα, then, after this. ¹⁶ἐπάνω, above, over (gen). ¹⁷πεντακόσιοι, five hundred, 500. ¹⁸ἐφάπαξ, once for all, once.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 15:7

καὶ ἐκοιμήθησαν: ἔπειτα ἄφθη Ἰακώβω, εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν: 7 ἔσχατον δὲ πάντων, ώσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι, ἄφθη κάμοί. Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ 9 ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὅς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. Χάριτι δὲ θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ 10 εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, οὐκ ἐγὼ δέ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί. Εἴτε οὖν ἐγώ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτως 11 κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

Εὶ δὲ χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσίν τινες ἐν ὑμῖν 12 ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; Εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ 13 χριστὸς ἐγήγερται: εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, 14 κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. Εὐρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ θεοῦ, ὅτι 15 ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ ὅτι ἤγειρεν τὸν χριστόν, ὃν οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ 13

¹ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ² ἔπειτα, then, after this. ³ εἶτα, then, thereafter. ⁴ ώσπερεί, like, as. ⁵ ἔκτρωμα, τος, τό, untimely birth. ⁶ ἐλάχιστος, least, smallest. ⁷ διότι, because, on this account. ⁸ κενός, empty, vain. ⁹ περισσός, excessive, abundant. ¹⁰ κοπιάω, toil, labor. ¹¹ κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ¹² ψευδόμαρτυς, υρος, ό, false witness. ¹³ εἴπερ, if perhaps, if indeed.

Πρὸς Κορινθίους Α 15:16 Βyzantine NT

ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ χριστὸς 16 ἐγήγερται: εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν: ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς 17 ἁμαρτίαις ὑμῶν. Ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν χριστῷ ἀπώλοντο. Εἰ ἐν τῆ ζωῆ 18 ταύτῃ ἡλπικότες ἐσμὲν ἐν χριστῷ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν.

Νυνὶ ὁὲ χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων² ἐγένετο. 20 Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. 22 Ὠσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ χριστῷ πάντες ζῳοποιηθήσονται. εκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι: ἀπαρχὴ χριστός, 23 ἔπειτα οἱ τοῦ χριστοῦ ἐν τῷ παρουσίᾳ αὐτοῦ. Εἶτα τὸ τέλος, ὅταν παραδῷ 24 τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρί, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. Δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν, ἄχρι οῦ ἄν θῷ πάντας τοὺς 25

¹ μάταιος, vain, useless. ² κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ³ ἐλεεινός, miserable, pitiable. ⁴ νυνί, now, already. ⁵ ἀπαρχή, ῆς, ἡ, first fruit. ⁶ ἐπειδή, since, because. ⁷ ζώοποιέω, make alive, make to live. ⁸ τάγμα, τος, τό, division, group. ⁹ ἔπειτα, then, after this. ¹⁰ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹¹ εἴτα, then, thereafter. ¹² καταργέω, make ineffective, abolish. ¹³ βασιλεύω, reign, rule.

ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται¹ ὁ θάνατος. 26 Πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι Πάντα ὑποτέτακται, δῆλον² ὅτι ἐκτὸς³ τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. Ὅταν δὲ 28 ὑποταγῃ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υίὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ῇ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

Έπει⁴ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Εἰ ὅλως⁵ νεκροὶ οὐκ 29 ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν⁶ 30 πᾶσαν ὥραν; Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νὴ⁷ τὴν ὑμετέραν⁸ καύχησιν,⁹ ἡν ἔχω ἐν 31 χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. Εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα¹⁰ ἐν Ἐφέσῳ,¹¹ 32 τί μοι τὸ ὄφελος,¹² εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; Φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον¹³ γὰρ ἀποθνήσκομεν. Μὴ πλανᾶσθε: Φθείρουσιν¹⁴ ἤθη¹⁵ χρηστὰ¹⁶ ὁμιλίαι¹⁷ κακαί. 33 Ἐκνήψατε¹⁸ δικαίως¹⁹ καὶ μὴ ἁμαρτάνετε: ἀγνωσίαν²⁰ γὰρ θεοῦ τινὲς ἔχουσιν:

¹ καταργέω, make ineffective, abolish. ² δήλος, clear, evident. ³ ἐκτός, aside from, besides. ⁴ ἐπεί, when, since. ⁵ ὅλως, altogether, completely. ⁶ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ⁷νή, by (a particle of affirmation employed in oaths). ⁸ ὑμέτερος, your. ⁹ καύχησις, εως, ή, boasting, act of boasting. ¹⁰ θηριομαχέω, fight with wild animals. ¹¹ Έφεσος, ου, ή, Ephesus. ¹² ὄφελος, ους, τό, use, benefit. ¹³ αὔριον, tomorrow. ¹⁴ φθείρω, destroy, corrupt. ¹⁵ ἤθος, ους, τό, custom, habit. ¹⁶ χρηστός, good, kind. ¹⁷ ὁμιλία, ας, ή, association, company. ¹⁸ ἐκνήφω, come to one's senses. ¹⁹ δικαίως, righteously, justly. ²⁰ ἀγνωσία, ας, ή, ignorance.

Πρὸς Κορινθίους Α 15:35

πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω.

Άλλ' ἐρεῖ τις, Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; Ποίω δὲ σώματι ἔρχονται; Ἄφρον, 2 σὺ δ 35 σπείρεις, οὐ ζωοποιεῖται³ ἐὰν μὴ ἀποθάνη: καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ 37 γενησόμενον σπείρεις, άλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι, σίτου ἤ τινος τῶν λοιπών: ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ δίδωσιν σῶμα καθὼς ἠθέλησεν, καὶ ἑκάστῳ τῶν 38 σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα. Οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σάρξ: ἀλλὰ ἄλλη μὲν 39 άνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτηνῶν. 10 Καὶ 40 σώματα ἐπουράνια, 11 καὶ σώματα ἐπίγεια: 12 ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων 11 δόξα, ἐτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων. 12 Ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, 13 καὶ 41 άλλη δόξα ἀστέρων: 14 ἀστὴρ 14 γὰρ ἀστέρος 14 διαφέρει 15 ἐν δόξη. Οὕτως καὶ ἡ 42 ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. $\Sigma \pi$ είρεται ἐν φθορᾶ $,^{^{16}}$ ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσία $,^{^{17}}$ σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ,¹8 ἐγείρεται ἐν δόξῃ: σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ,¹9 ἐγείρεται ἐν

¹ ἐντροπή, ῆς, ἡ, shame, humiliation. ² ἄφρων, foolish, senseless. ³ ζωοποιέω, make alive, make to live. ⁴ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ⁵ κόκκος, ου, ὁ, grain, seed. ⁶ τυγχάνω, obtain, happen. ⁷ σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain. ⁸ κτῆνος, ους, τό, beast of burden. ⁹ ἰχθύς, ὑος, ὁ, fish. ¹⁰ πτηνός, feathered, winged. ¹¹ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ¹² ἐπίγειος, of the earth, earthly. ¹³ σελήνη, ης, ἡ, moon. ¹⁴ ἀστήρ, ος, ὁ, star. ¹⁵ διαφέρω, differ, carry through. ¹⁶ φθορά, ᾶς, ἡ, destruction, corruption. ¹⁷ ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptibility, immortality. ¹⁸ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ¹⁹ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness.

Βyzantine ΝΤ Πρὸς Κορινθίους Α 15:44

δυνάμει: σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν.² Ἔστιν σῶμα 44 ψυχικόν, καὶ ἔστιν σῶμα πνευματικόν.² Οὕτως καὶ γέγραπται, Ἐγένετο ὁ 45 πρῶτος ἄνθρωπος Αδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν. Ὁ ἔσχατος Άδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν.³ Άλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ 46 πνευματικόν.² Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός: ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ὁ 47 κύριος ἐξ οὐρανοῦ. Οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί, καὶ οἷος ὁ 48 ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι: καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα 49 τοῦ χοϊκοῦ, ὁ φορέσωμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου.

Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἶμα βασιλείαν θεοῦ κληρονομῆσαι¹⁰ οὐ 50 δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ¹¹ τὴν ἀφθαρσίαν¹² κληρονομεῖ.¹⁰ Ἰδού, μυστήριον¹³ ὑμῖν 51 λέγω: πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα,¹⁴ πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα,¹⁵ ἐν ἀτόμῳ,¹⁶ 52 ἐν ῥιπῆ¹² ὀφθαλμοῦ, ἐν τῆ ἐσχάτῃ σάλπιγγι:¹⁵ σαλπίσει¹⁰ γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ

 ¹ ψυχικός, natural, wordly-minded. ² πνευματικός, spiritual. ³ ζωοποιέω, make alive, make to live. ⁴ ἔπειτα, then, after this. ⁵ χοϊκός, made of earth or dust, earthy. ⁶ οἴος, such as, of what kind. ⁷ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁸ φορέω, wear, bear. ⁹ εἰκών, όνος, ἡ, image, likeness. ¹⁰ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹¹ φθορά, ᾶς, ἡ, destruction, corruption. ¹² ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptibility, immortality. ¹³ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery.
 ¹⁴ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁵ ἀλλάσσω, change, alter. ¹⁶ ἄτομος, indivisible moment of time, moment. ¹⁷ ἡιπἡ, ῆς, ἡ, rapid movement, twinkling. ¹⁸ σάλπιγξ, ιγγος, ἡ, trumpet. ¹⁹ σαλπίζω, sound a trumpet.

Πρὸς Κορινθίους Α 15:53

έγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο 53 ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. Όταν 54 δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος, Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος. Ποῦ σου, Θάνατε, τὸ κέντρον; Ποῦ σου, 仵δη, τὸ νῖκος; Τὸ δὲ 55 κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία: ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος: τῷ δὲ 57 θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. Ώστε, 58 ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστιν κενὸς ὁ ἐν κυρίῳ.

Περὶ δὲ τῆς λογίας¹⁶ τῆς εἰς τοὺς ἀγίους, ὥσπερ διέταξα¹⁷ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς **16**Γαλατίας,¹⁸ οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. Κατὰ μίαν σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν 2
παρ' ἑαυτῷ τιθέτω, θησαυρίζων¹⁹ ὅ τι ἄν εὐοδῶται,²⁰ ἵνα μή, ὅταν ἔλθω, τότε

¹ ἄφθαρτος, imperishable, immortal. ² ἀλλάσσω, change, alter. ³ φθαρτός, perishable, corruptible. ⁴ ἐνδύω, put on, clothe. ⁵ ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptiblity, immortality. ⁶ θνητός, subject to death, mortal. ⁷ ἀθανασία, ας, ἡ, immortality. ⁸ καταπίνω, drink down, swallow. ⁹ νῖκος, ους, τό, victory. ¹⁰ κέντρον, ου, τό, sharp point, sting. ¹¹ Ἄδης, ου, ὁ, Hades. ¹² ἐδραῖος, steadfast, firm. ¹³ ἀμετακίνητος, immovable, firm. ¹⁴ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹⁵ κενός, empty, vain. ¹⁶ λογία, ας, ἡ, collection, collecting. ¹⁷ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁸ Γαλατία, ας, ἡ, Galatia. ¹⁹ θησαυρίζω, lay up, store up. ²⁰ εὐοδόω, cause to prosper.

λογίαι γίνωνται. "Όταν δὲ παραγένωμαι, οῦς ἐὰν δοκιμάσητε δι' ἐπιστολῶν, 3 τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ: ἐὰν δὲ ἢ ἄξιον τοῦ 4 κὰμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν 5 Μακεδονίαν διέλθω: Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι: πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν 6 παραμενῶ, ἢ καὶ παραχειμάσω, ὅνα ὑμεῖς με προπέμψητε οῦ ὁ ἐὰν πορεύωμαι. Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδω ἱ ἰδεῖν: ἐλπίζω δὲ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι 7 πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος ἐπιτρέπη. Επιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσω ἱ ἔως τῆς 8 Πεντηκοστῆς: ὁ θύρα γάρ μοι ἀνέωγεν μεγάλη καὶ ἐνεργής, ἱ καὶ ἀντικείμενοι 7 9 πολλοί.

Έὰν δὲ ἔλθη Τιμόθεος, ¹⁸ βλέπετε ἵνα ἀφόβως ¹⁹ γένηται πρὸς ὑμᾶς: τὸ γὰρ ἔργον 10 κυρίου ἐργάζεται ὡς καὶ ἐγώ. Μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήση: ²⁰ προπέμψατε ²⁰ δὲ 11 αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρός με: ἐκδέχομαι ²¹ γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. 12

¹ λογία, ας, ή, collection, collecting. ² δοκιμάζω, prove, approve. ³ ἐπιστολή, ῆς, ἡ, letter, dispatch. ⁴ ἀποφέρω, carry off, bear away. ⁵Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁶ τυγχάνω, obtain, happen. ⁷ παραμένω, remain beside, continue. ⁸ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ⁹ προπέμπω, send before, send forth. ¹⁰ οὕ, where, when. ¹¹ πάροδος, ου, ἡ, passage, thoroughfare. ¹² ἐπιμένω, continue, remain. ¹³ ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹⁴ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹⁵ πεντηκοστή, ῆς, ἡ, Pentecost. ¹⁶ ἐνεργής, effective, active. ¹⁷ ἀντίκειμαι, lie opposite, i.e. oppose. ¹⁸ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁹ ἀφόβως, fearlessly. ²⁰ ἐξουθενέω, despise, ignore. ²¹ ἐκδέχομαι, await, expect.

Πρὸς Κορινθίους Α 16:13

Περὶ δὲ Ἀπολλώ¹ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἴνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν: καὶ πάντως² οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ.³

Γρηγορεῖτε, 4 στήκετε 5 ἐν τῆ πίστει, ἀνδρίζεσθε, 6 κραταιοῦσθε. 7 Πάντα ὑμῶν ἐν 13 ἀγάπη γινέσθω.

Παρακαλώ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί – οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ 15 τῆς ἀχαΐας, ιο καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἀγίοις ἔταξαν ἱ ἑαυτούς – ἴνα καὶ ὑμεῖς 16 ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις, καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι ὰ καὶ κοπιῶντι. αἰ Χαίρω 17 δὲ ἐπὶ τῆ παρουσί $α^{14}$ Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ ἀχαϊκοῦ, ιο ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα οῦτοι ἀνεπλήρωσαν. Ανέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ 18 ὑμῶν: ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους.

¹ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ²πάντως, altogether, by all means. ³ εὐκαιρέω, have opportunity, time. ⁴γρηγορέω, watch, keep watch. ⁵ στήκω, stand, stand fast. ⁶ ἀνδρίζομαι, act like a man, am brave. ⁷ κραταιόω, strengthen, confirm. ⁸ Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ, Stephanas. ⁹ ἀπαρχή, ῆς, ἡ, first fruit. ¹⁰ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹¹ τάσσω, arrange, appoint. ¹² συνεργέω, work together. ¹³ κοπιάω, toil, labor. ¹⁴ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹⁵ Φορτουνάτος, ου, ὁ, Fortunatus. ¹⁶ ἀχαϊκός, οῦ, ὁ, Achaicus. ¹⁷ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ¹⁸ ἀναπληρόω, fill up, fulfill. ¹⁹ ἀναπαύω, refresh, take rest.

Άσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας: ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν κυρίῳ πολλὰ 19 Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, σὺν τῆ κατ οἶκον αὐτῶν ἐκκλησία. Ἀσπάζονται 20 ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ.

Ὁ ἀσπασμὸς ⁵ τῆ ἐμῆ χειρὶ Παύλου. Εἴ τις οὐ φιλεῖ ⁶ τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, 21 ἤτω ἀνάθεμα. ⁷ Μαρὰν ⁸ ἀθά. ⁸ Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. Ἡ 23 ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Ἁμήν.

¹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ² Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ³ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ⁴ φίλημα, τος, τό, kiss. ⁵ ἀσπασμός, οῦ, ὁ, greeting, salutation. ⁶ φιλέω, love, kiss. ⁷ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. ⁸ αθά, come (Aramaic).